

gazdasági szükségintézkedés a már meglevők érdekében az újabban betódulók ellen, de nem tekintélyt emelő, nem etikai jellegű intézkedés.

Igen bő és értékes anyagot tartalmaz az ügyvédek jogai és kötelességeiről és az ügyvédi díjakról szóló fejezet. A tervezet intézkedéseinek, reformjavaslatainak ismertetése és egyesek bírálata nem fér e szűk ismertetés keretébe, módunkban lesz még a tervezet egyes kérdéseiről e lap hasábjain bővebben írunk. E két fejezet mutatja, hogy a tervezet szerkesztője alapjában helyes úton jár, mikor egyrészt szigorú intézkedéseket ír elő az ügyvédi kötelességekre vonatkozólag, másrészt gondoskodik arról, hogy e magasabb erkölcsi kötelezettségekkel terhelt ügyvédi kar működési szabadsága, igazságszolgáltatási közérdekű szerepe és munkájának gazdasági eredménye megfelelő hatékony szabályokkal biztosíttassék. Mindnyájunk előtt, kik az ügyvédi pályát becsüljük és szeretjük, ez az álom lebeg: magas erkölcsi nivón álló tekintélyes és megbecsült, kellő törvényes védelemben részesülő ügyvédség. Adja az Isten, hogy hazánk jövő sorsa az anyagi, gazdasági alapot is megadhassa ennek az álomnak megvalósítására. Sz—i.

IRODALOM.

Dr. Vészi Mátyás: Autójog. (A magyar Jogászegylet díjával jutalmazott munka.) Jogi irodalmunk különös belső meghasonlásban szenved. Az elmélet és a gyakorlat — a valóság és a gondolat dualizmusának eltorzulásában — mind messzebb távolodnak egymástól. Szórványosan jelentkező teoretikus műveinkben egy idegen dimenziókban lebegő fogalmi világ képe tárul elénk, amely semmi kapcsolattal nem fűződik a való élethez. Praktikus könyveink ezzel szemben sokszor a törvény vagy bírói gyakorlat iparszerű ismertetésében, legfeljebb halvány glosszálásban merülnek ki és még a látszatát sem kívánják ébreszteni annak, hogy a felvetődő problémák egységes rendszerbe helyezését szándékolják.

Vészi Mátyás most megjelent monografiája elméleti munka, amennyiben részletes vizsgálat tárgyává teszi a téma körében jelentkező jogszabályok elvi, gazdasági és szociális összefüggéseit, de egyszersmind gyakorlati is, mert kimerítő és pontos útmutatójául szolgál a praxisban mindinkább szertehulló joganyagának.

A munka „Autójog” címe nyilván a titulussal is érzékeltetni kívánja, hogy a gépjármű közlekedési balesetek egész világát — a kártérítési és büntető jogszabályokon túl,

a kérdés gazdasági problémáit, a veszélyes üzem berendezésétől, egészen a kötelező biztosítás intézményéig — vizsgálódása körébe vonja. Rendszerének kiinduló pontja egy széles jogtörténeti és jogbölcséleti alapon felépült általános kártérítési jog, amely terjedelmében és a felvetett témák szerteágazásával szinte egy szisztematikus magánjog kísérleteként jelentkezik. Ez elméleti fejtegetések közül különös érdeklődésre tarthat számot a kár-relativitás gondolatának eredeti konstrukciója, amely témáról a szerző két év előtt a Civiljogászok Vitatársaságában tartott előadást, a veszélyes üzem klasszikus fikciójával szemben az okozati összefüggés relevanciájának intézményes kifejtése, az üzembentartó mellett a tulajdonos felelősségének — egyébként erősen vitatható — tézise.

A gépjárművek külföldi kártérítési jogát inkább csak jellegzetes elveiben és eltérő irányában ismerteti, de annál nagyobb részletességgel tárgyalja a hazai jogalkotást és joggyakorlatot. A judikatura feldolgozásában nem szorítkozik Szerző a bírói határozatok mechanikus összegyűjtésére, de keresi a szerteágazó, egymásbaütköző döntések elvi eredőjét és találóan mutat rá a gyakorlat fejlődésének egészséges irányaira. Érdekes például, hogy erősen kifogásolja azt a gyakorlatot, amely a kártérítés megállapítása tekintetében a büntető bíróság ítéletének prejudiciális erőt tulajdonít, aminthogy a most meghozott 49. sz. jogegységi határozat már arra az álláspontra helyezkedik, hogy a büntető ítélet — hacsak a törvény elő nem írja — a kártérítés kérdésében a polgári bíróságra nem kötelező.

A könyv második önálló része: a gépjárműközlekedés baleseti jogát egészében kodifikáló törvénytervezet — komoly jogászai munka. Ezt a tervezet azért, hogy az anyag minden vonatkozását szabályozása körébe vonja, hogy túlságosan széles sugárral keríti el az általa egységesen szabályozott komplexumot — noha nyilván nehéz lesz az automobilbalesetekkel elvileg és rendszerileg azonos keretbe szorítani a repülőgép és hajóbaleseteket — azzal, hogy a már petrifikált joganyagot egészen forradalmi újításokkal például a kényszerbiztosítás, vagy a tulajdonos elsősorban való felelősségének intézményesítésével robbantja szét és kényszeríti újabb kijegecedési formákba: a jogászörök és a gazdasági érdekeltségek ellentmondó kritikáját fogja kiváltani. Az objektív kritika lemondhat az advocatus diaboli hálás hatású dialektikájáról és fölöslegessé teszi, hogy a tervezet egyik-másik szépséghibájával részletesen foglalkozzam — noha a rendszer túlzott kazuisztikája, a törvényes vélemek sok anyagi igazságtalanságot okozó és épen a szövevényes kazuisztika rendszeréből

folyó túltengése és a materiális rendelkezések közül például az az álláspont, amely szemben az eddigi gyakorlattal és a külföldi törvényhozással, a tulajdonost és nem az üzembentartót teszi elsősorban kártérítési kötelezetté, nagyon csábít az ellentmondásra.

Mégis úgy érzem, hogy a jognak az elmélet sok részében még fel nem kutatott, fehér foltokkal tarkított térképén új utakat kijelölő munka értékelését nem determinálhatja a haladás egyes módszerbeli sajátosságait kifogásoló ellenvélemény, sem egy lényegében egészséges és logikailag kiépített tétel helytelenségéről vallott hasonlóan subjektív felfogás. Könyvünk karakterét és jelentőségét nem ezek az ellentmondást keltő részletek határozzák meg, hanem a tételes anyag feldolgozásának lelkiismeretessége, az egyes jogtételekben jelentkező gondolati közösségek feltárása és azok eredményeinek mint tudományunk exact törvényeinek meghatározása. Az ilyen értelemben felépített tudományos rendszer feldolgozójának komoly, elismerésünket megérdemlő kvalitásait feltételezi.

Dr. Varannai István.

Dr. Barát Sándor: A gépjárműbaleseti felelősség magán- és bűntetőjoga. Összehasonlító elméleti és tételes jog törvénytervezettel. A Magyar Jogászegylet Kir. Magyar Automobilklub díjával jutalmazott pályamunka. 1932.

A technika fejlődése a jogra, mely a gazdasági és társadalmi élet rendje, a gazdasági és társadalmi tényezők megváltoztatása következtében nagy jelentőséggel bír. A jelenkor életére legnagyobb hatással a különböző téren történt rohamos technikai feltalálások közül talán az emberek érintkezésének, gondolatközlésének és az áruszállításnak nagyarányú fejlődése volt. A jog először a vasúttal kapcsolatba látta be, hogy ennek következtében különböző téren a jog eddigi szabályai elégtelenek lettek az élet szükségleteinek kielégítésére. Az automobil és a motorkerékpár megint újabb problémákat vetett fel a jog részére. Dr. Barát munkája elején nagyon helyesen foglalja össze azokat az újabb elemeket, melyeket az automobilközlekedés a vasúti közlekedéssel szemben a jogi szabályozás anyagaként felvetett és igen helyesen emeli ki, hogy az automobil szerkezetében, gyorsaságában és sinnélküliségében rejlő veszélyeken kívül azáltal is nehezebbé teszi a közlekedés rendjének fentartását, mert e járműveknek különösen a városok belterületén való elszaporodása, a közlekedésnek a régebbihez képest fokozott intenzitása maga is új tényezőt jelent a kérdés jogi megoldásánál. Miután a technikai alapokat vázolta, a szerző e technikai előzményekkel kapcsolatban fejti ki azokat a jogi elméleteket, melyek az új szükségleteknek akarnak különösen a baleseti kár-